

ἄπαστρος ἐπίθ. σύνηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ. Ὁφ. Τραπ. κ. ἄ.) ἄπαστρον ἐνιαχ. βορ. ἰδιωμ.

Ἐκ τοῦ μεσν. ἐπιθ. ἄσπαστρος. Ἡ λ. καὶ παρὰ Δουκ. (Appendix).

1) Ἀπάστρευστος, ὁ ἰδ., σύνηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ. Ὁφ. Τραπ. κ. ἄ.): Ἀπαστρο ἄλεσμα - μαγερεῖο κττ. Ἀπαστρα ἀγγεῖα - χέρια κττ. πολλαχ. || Ποίημ.

Καὶ νὰ σκορποῦν δὲ θὰ θυμοῦνται οἱ χοῖροι

τ' ἄδετα τὰ χερρόβολα μὲ τ' ἄπαστρό τους στόμα

Κθεοτόκ. Βιργ. Γεωργ. 17. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Πρόδρομ. Η 3,20 (ἐκδ. Hesselting - Pernot) «ἄσπαστρον . . . σαχλόν, ἀνάλατον, βρομιάριν». 2) Ὁ μὴ ἀγαπῶν τὴν πάστραν, ὁ μὴ ἐπιμελούμενος τῆς καθαριότητος, ἀφιλόκαλος σύνηθ. καὶ Πόντ. (Τραπ.): Ἀπαστρος ἄνθρωπος. Ἀπαστρη γυναῖκα - νοικοκυρὰ κττ. σύνηθ. 3) Μεταφ. πονηρὸς Πόντ. (Κερασ.)

ἄπαστροσύνη ἡ, Πελοπν. (Ἀρκαδ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄπαστρος. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

Ἀκαθαρσία, ρυπαρότης: Αὕτῃ ἡ γυναῖκα ἔχει ἄπαστροσύνη. Ἡ ἄπαστροσύνη εἶναι μεγάλο κακό. Δὲν πᾶς νὰ πλύνῃς τὰ χέριά σου πῶχον τόση ἄπαστροσύνη; Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἄπαστρος 1.

ἀπάστωτος ἐπίθ. πολλαχ. καὶ Πόντ. (Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) ἀπάστουτους Μακεδ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. πασιωτός.

1) Ὁ μὴ ἀλατισθεὶς ἢ ὁ μὴ τεθεὶς εἰς ἄλμην πρὸς διατήρησιν, ἐπὶ ἰχθύων καὶ κρεάτων πολλαχ. καὶ Πόντ. (Σάντ. Τραπ. Χαλδ.): Σαρδέλλες ἀπάστωτες. Ψάρια ἀπάστωτα πολλαχ. Κρέας ἀπάστωτον Χαλδ. Συνών. ἀλίπαστος, ἀντίθ. πασιός, πασιωμένος (ἰδ. πασιώνω).

2) Ὁ μὴ ἔχων λίπος, ὁ μὴ παχὺς (ἡ σημ. ἐκ τοῦ ὅτι συνήθως παχέα εἶναι τὰ ἀλίπαστα, οἷον τὰ χοίρεια κρέατα) Μακεδ. Συνών. ἄπαχος.

ἄπατα ἐπίρρ. σύνηθ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄπατος.

Εἰς μέγα βάθος, βαθέως ὅπου δὲν ὑπάρχει πυθμὴν, ἐπὶ τῶν ὑδάτων τῆς θαλάσσης σύνηθ.: Φρ. Ἐπῆγε ἄπατα (ἐβυθίσθη καὶ μεταφ. ἀπώλετο) σύνηθ. Εἶναι ἄπατα (ὡς ναυτικὸς ὄρ., ὅταν ἡ βολὴς δὲν εὐρίσκη τὸν πυθμὲνα) Λεξ. Δημητρ. Συνών. ἄβαθα II.

ἄπατὰ ἐπίρρ. Βιθυν. Ἰων. (Κρήν.) Σύμ. Χίος ἄπατα Χίος (Καρδάμ.) ἄπατὰ Ἰων. (Κρήν.) Χίος κ. ἄ. ταπειτοῦ Ἡπ. (Χουλιαρ.)

Τὸ μεσν. ἐπίρρ. ἀπατά. Τὸ ταπειτοῦ ἐκ τῆς ἐνάρθρου συνεκφορᾶς τ' ἀπειτοῦ, καθὼς καὶ τ' ἀνάσκελα - ταναάσκελα, τ' ἄνω - τάνου, τ' ἀπάνω - ταπάνω κττ.

1) Ἀκριβῶς, πολλάκις δις ἐπαναλαμβανόμενον πρὸς ἐπίτασιν τῆς σημ. καὶ ἐνεκα τούτου ἐνίοτε καὶ ὡς μία λ. ἐκφερόμενον Ἰων. (Κρήν.) Χίος (Καρδάμ. κ. ἄ.): Ἐθ-θυμοῦμαι τον, γέ μου, τὸ ἦτον ἀπατὰ ἄπατὰ σὰν ἐτοῦτον Χίος Ἐκαμα εἴκοσι κιλὰ ἄπατα Καρδάμ. Ἐπῆες εἰς τὸ μέρος ποῦ δώτσες ἔχτες τὸν λόον σου ὅτι ἄπας; — Ἀπατά, δὲ ποῦ ἔν το πέρασεν γὰ κατασυρίου ὁ νοῦς μου! Χίος Ὁ δεῖνα εἶναι ἀπατὰ ἄπατὰ σὰν ἐσένα Κρήν. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Φλώρ. καὶ Πλάτζια Φλώρ. στ. 589 (ἐκδ. Hesselting) «κ' ἐγὼ ποθῶ τὰ Φλώρια ὡς ἀπατὰ ἐμένα». β) Ὅπως, καθὼς Σύμ.: Κάμνει ἀπατὰ μωρό. Τὴν ἔπαθε κι αὐτὸς ἀπατὰ τὸν Κώστα. Εἶναι-ν-ἀπατὰ κ' ἐμένα Ἀπατὰ σοῦ (καθὼς σύ). 2) Μόλις ὀλίγον ἢ διόλου Χίος: ἀπατὰ ἄπατὰ τοῦ μοιάζει. 3) Ἐπιτηδες Βιθυν. Ἡπ. (Χουλιαρ.): Ἀπατὰ ἤρτε καὶ μοῦ τό πε-μὲ ἤρε Βιθυν. Ταπειτοῦ ἤρε Χουλιαρ.

ἀπάταχτα ἐπίρρ. Θράκ. (Ἀδριανούπ.) ταπάταχτα Θράκ. (Ἀδριανούπ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ἐπίρρ. ἄταχτα.

Λίαν ἀτάκτως: Ταπάταχτα ἔκαμ.

ἀπατεῶνας ὁ, λόγ. κοιν.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐς. ἀπατεών.

Ἀνθρωπος πανουργος, δόλιος λόγ. κοιν.: Αὐτὸς εἶναι ἀπατεῶνας λόγ. κοιν. || Ἄσμ.

Ἀφιλότιμε βερπάτη, | ἤφαές μου τὸ τὸ μάτι,

ἀφιλότιμε σὲ ὅλα, | δέγνωμε κι ἀπατεῶνα

Νάξ. (Ἀπύρανθ.) β) Διαφθορεὺς κόρης ΧΧρηστοβασ. Διαγων. 21: Καὶ ποῖος ἀκούστηκε γι' ἀπατεῶνας τῆς; — Τὸ πρωτοπαλλήκαρό σου, ὁ Φῶτος. Συνών. ἀπάτης (I).

ἀπάτη ἡ, λόγ. κοιν. ἀπατὰ Βιθυν. (Προῦς.) ἀπάτι τό, Κεφαλλ. Παξ.

Τὸ ἀρχ. οὐς. ἀπάτη.

1) Δόλος, πανουργία κοιν.: Πάει ὅλο μὲ ἀπάτη αὐτὸς (εἶναι δόλιος) κοιν. Αὐτὸ τὸ ἀπάτι δὲν τὸ περίμενα πὸ τὸ δεῖνα Παξ. Τὸ κατάλαβα τὸ ἀπάτι ποῦ μοῦ ἔκαμε Κεφαλλ. || Ἄσμ.

Ἐν-νὰ ἐνῶ μὰ μερσινεᾶ ἄνω ἔς τὸ σταμνοστάτην

νὰ ῥκεσαι νὰ μυρίζεσαι καὶ νὰ σοῦ κάμ' ἀπάτην

Κύπρ. — Ποίημ.

Σὰν ἀλλαγεύουν ἀπὸ μὲ γεμάτοι τρόμο οἱ γάττοι

θαρῶντας ποῦ ἀπαντήθηκαν μὲ φοβερό διαβάτη,

ἃς ἦταν, Θέ μου, δυνατὸ νὰ βγοῦνε ἀπ' τὴν ἀπάτη

ΖΠαπαντ. ἐν Ἀνθολ. Η' Αποστολίδ. 333. β) Μετων. ὁ πανουργος, δόλιος ἄνθρωπος Ἀθῆν. Πειρ.: Αὐτὸς εἶναι μεγάλη ἀπάτη. Φύγε ἀπεδῶ, ἀπάτη! Ἀθῆν. 2) Παιδιὰ παιζομένη κατὰ σεληνοφώτιστον νύκτα ὑπὸ ὀκτῶ ἢ περισσοτέρων παιδῶν, καθ' ἣν εἰς κληρούμενος κἀθῆται ἔχων τὰ νῶτα ἐστραμμένα πρὸς τοὺς ἄλλους καὶ βλέπων πρὸς τὴν γῆν, ἐνῶ οἱ ἄλλοι παραμορφούμενοι διέρχονται ὀπισθέν του, ὥστε ἐκεῖνος νὰ βλέπῃ μόνον τὴν σκιάν των ὁ ἀναγνωρισθεὶς ἐκ τῆς σκιάς καταλαμβάνει τὴν θέσιν τοῦ ἀναγνωρίσαντος καθημένου παιδίου Θεσσ. (Καρδίτς.)

ἀπάτης ὁ, (I) Ζάκ. Θήρ. Κύπρ. Ρόδ.

Ἐκ τοῦ οὐς. ἀπάτη.

Ἀπατεῶν ἐνθ' ἄν.: Φαίνεται ἀπάτης Θήρ. Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἀπάτης, γιὰτὶ μοῦ ἔκλειπε τὰ σταφύλια Ρόδ. Συνών. ἀπατεῶνας.

ἀπάτης ὁ, (II) Κίμωλ. Νίσυρ. Ρόδ. ἀπάτι τό, Θήρ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ρ. πατῶ.

1) Τὸ πρῶτον ὑδατῶδες γλεῦκος τὸ ρέον ἐκ τῶν σταφυλῶν εἰς τὸ ὑπολήνιον πρὸ τῆς ἐκθλίψεως των, τὸ προχύμα Κίμωλ. Νίσυρ. Ρόδ. Πβ. ἀπάτητος A 1 β. 2) Λευκὸς οἶνος Θήρ.

ἀπάτητος ἐπίθ. κοιν. ἀπάτητε Τσακων. ἀπάτετος Πόντ. (Κερασ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) ἀπάτ'τους Θεσσ. Σάμ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) ἀπάτιγος Κεφαλλ. Πελοπν. (Μεσσ. Τρίκκ. Κορινθ.) κ. ἄ. — ΧΧρηστοβασ. Διηγ. Θεσσαλ. 8 ἀπάτ'γους Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Τὸ μεσν. ἐπίθ. ἀπάτητος.

Α) Κυριολ. 1) Ὁ μὴ πατηθεὶς, κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) Τσακων.: Δρόμος-τόπος ἀπάτητος. Γῆ ἀπάτητη κοιν. Ἀπάτ'γα τόπια αὐτεῖνα (τόπια=τόποι) Στερελλ. (Αἰτωλ.) Ἀπάτ'ρ' εἶναι ἡ στράτα (ὅτε εἶναι χιονοσκεπὴς) αὐτόθ. Αὐτὸ τὸ βουνὸ εἶν' ἀπάτητο, γιὰτὶ εἶναι ὅλο λόγγος Παξ. Οἱ κλέφτες ἤσουχα, μ' ἀλαφρὸ βῆμα συναχτήκαν ἕνας

